

Rumbuls-lepin flýgur húsa millum!

Fyri einum 14 dögum síðani skrivaði eg grein í hesum blaði um adressuna, ið tjóðveldismenn í hesum dögum sjabba millum hús um alt Føroya land.

Grein mín var einans ein lýsing av, hvussu eg sá uppá hendan spurning. Eg hevði tó væntað, at onkur annar hevði trivið um endan og skrivað nakrar reglur um sama málið her í blaðnum; men so varð ikki. Eg fari tí sjálvur at taka aftur í aftur.

Eg siggi, at Føroyatíðindi skrivur, at javnaðarflokkurin og tjóðveldisflokkurin krevja nýval. Hesum orðum loftar 14. Sept. við báðum hondum og nýtur tað sær sjálvum til stuðuls fyri adressana — eisini nevnd: Fólkravið.

Tað er ein stóur munur á at krevja nýval og so at skriva undir fólkrav Erlends. Eg havi enn ikki sæð hesa adressu; men eg veit, at hon er ætlað sum fyrsta stigið til rumbul og øsing og einki annað. Tað er so sanniliga ikki val, hesir menn vilja hava. Tað er ein hópvæðing, hann vil hava, sum hann kann standa og veggja við í hondini, tá hann fer undir at øsa og øsa og aftur øsa fólk upp: Hygg! So og so nógv túsund krevja landsstýrið frá og nýtt val til lögtingið. Meginparturin av fólkinum (ella næstan) krevur hetta. Men hvat ger landsstýrið? — Og so koma teir almennu fundirnir við kravongum o. t., og best fyri øsingina hevði tað sjálvsagt verið, um ein líkinda streika hevði fingist í lag samstundis.

Mær kunnugt er tað lögtingið, ið skal áseta, nær val skal verða, og ikki landsstýrið. Sostatt hevur Erlendur einans, um hann veruliga vil hava val, at leggja ynski sitt inn fyri tingið. Hetta er beinasti vegurin, og tað skuldi ligið væl fyri, tí sjálvur er hann tingmaður.

Men Erlendur vil ikki hava væl. Ið hvussu er, er tað ikki tað, ið fremst liggur hjá honum, tí so gekk hann ikki henda vegin. Nei, rumbul og øsing — tað er alt.

Vit hava áður sæð her á landi, hvussu lætt fólk hevur við at tveita navn sitt uppá adressur, ið hildnar verða undir nøsina á teim. Allir minnst vit adressurumbul fólkafløksins á sinni. Tey flestu halda væl sum so, at tað ger hærki til ella frá, um tey skriva uppá — onnur halda tað vera alt umráðandi at fáa navn sitt uppá — tað er nú so ymist við tí. Men hvar um alt er, so er eitt vist, og tað er, at

fólk, sum í bláoygda tankaloysi sínum skrivar uppá hesar skeytar, hevur eftirsíðan onga ávirkan á, hvussu nøvn teirra verða nýtt av felagsskapinum Erlendi & Co.

At Klakksvikarmálið er eitt av høvuðsmálunum undir krøvum tjóðveldisfloksins um nýval til lögtingið, er ein beinleiðis háðan móti Føroya fólki. Trýr Erlendur, at

Føroyingar eru so býttir, at teir ikki eru greiðir yvir ta lorkutu stöðu, flokkur hansara hevur tikið á tingi í hesum máli. Læknatrætan hevði langt s'dan verið loyst Klakksvikungum til vildar, um eingin tjóðveldismaður hevði havt sitið á Føroya lögtingi; men flokkurin hevur einans nýtt hetta mál fyri at skapa rumbul í — og einki annað.

Einaferð enn vil eg mæla øllum javnaðarmonnum og fólki yvirhøvur til í k k í at skriva undir »fólkrav« Erlends!

Javnaðarmaður í Havn.

Hevur Erlendur funnið byrsumannin?

Fríggjakveldið í farnu vikuni varð skotið móti sýslumannshúsum á Tvøroyri — eini fyra skot.

Um hetta er ein morðroynd, ella um tað bara er onkur, ið hevur tikið sær slíkt fyri sum dagdølju, er ilt at siga; men líka óhugnaligt er tað kortini í báðum førum.

Ikki hevur politið funnið byrsumannin enn.

Men so er tað gott, at onkur vil hjálpa politinum og lætta arbeiði teirra; tí tað fer ikki at bera til, at skotið skal verða inn í hús sum verða vil, uttan at teir, ið hetta gera, verða revsaðir fyri tað.

Nú kemur Erlendur Patursson

fram í blaði sínum og sigur seg at vita, at ein tingmaður fyrr hevur vent byrsumulan móti lögmannsins húsum á Tvøroyri. Og eftir øllum at døma sipar hann til, at sami maður má vera sekur í hesum síðsta skotið eisini. Tað skal vera ein av teim tingmonnum, ið stendur aftanfyrir landsstýrið, heldur hann seg vita.

Erlendur plagar at vera so kvikur at rópa: Fram við nevnum, tá okkurt er á ferð. — Nú er tann stundin komin til handa, at rópt eigur at verða á Erlend: Fram við navninum! Hvør er byrsumaðurin á Tvøroyri?

Hvør er sekur í „terrorinum mikla“?

II.

Tøgnin — og illviljin.

Hin mikla tøgnin og hin mikli óvilji, ið sambandsmenn, fólkafløksmenn (Th. Petersen undantikin) og tjóðveldismenn vistu Norðoyingum longu á fyrsta sinni, teir royndu teirra hjálp, kom eisini at gerast ein dapur sorgarleikur. Alt, ið Norðoyingar søgdu, bóðu um og ynsktu varð kveistrað til viks — við hvørt opinlyst og við hvørt við øllum hugsandi snildum og svikum. Snildislaga sniðgongdin og duldarmiklu svikagerðirnar kundi ikki annað enn menna og styrkja fylking Norðoyinga, ið beinan vegin vóru greiðir yvir, at teir høvdu landsins myndugleikar ímóti sær, og henda mótsæða varð øll lög til rættis í lögtinginum og sett í verk av landsstýrinum. Tað merkliga og óhugnaliga tíðartekinið var at tað stóðs ikki á hjá sambandsmonnum, tjóðveldismonnum og fólkafløksmonnum at finna hvønn annan, tá ið tað ráddi um at reka burtur og brádrepa øll ynski frá Norðoyingum og annars allar roynd-

ir, ið gjørdar vórðu fyri á lógliga, friðaligan og sámuligan hátt at loysa læknamálið eftir vilja fólksins — á annan hátt kundi tað jú ikki loysast.

Hví høvdu hesir flokkar so lætt við at finna hvønn annan?

Teir siga seg ikki vera samdar í mongum, men tó fara vit at halda, at teir veruliga ikki eru so langt frá hvørjum øðrum. Ættarbond eru sterk, og ættarbondini millum hesar flokkarnar eru sanniliga einki undantak, hvat styrki viðvíkjur. Tey eru ikki knýtt við ringari tilfari enn kopari, silvuri og gulli — peningi. At verja peningavaldið og harvið stórmannin, at halda við líka einum so stórum gloppi sum gjørligt millum teir ymsku stættirnar í samfelagnum, er aðaltátturin í øllum teirra politiska verki. Eitt mugu vit minnst: tá ið tað ræður um at verja peningavaldið og økja um stættarmunin, tá eru allir í sama báti, sjálvt um gekkaskortarnir eru ymskir og álíkir.

Ein kann siga sum so, at lækna-

Er tað so sannleiksliga veikt?

Við at lesa Føroyatíðindi nr. 43, verður ein varðugur við ein lítlan stubba nevndur »Ungmannarørslan á Tvøroyri«. Í hesum sama stubba verður sagt frá, at tað fyrr hevur verið framhildið at stovnað ungmannafelag, men tó ópolitiskt, og skjótt vóru javnaðarmenn at stovnað politiskt ungmannafelag. Hetta er ósatt. Ungir javnaðarmenn á Tvøroyri høvdu longu í huga at stovna eitt sosialistiskt ungmannafelag, áðrenn Føroyat. nakrantíð hevði umrøtt hetta sama evnið, og varð tað sostatt stovnað 31. okt. Meinat Føroyat, at hava so stóra makt, at tað skal seta bann fyri slíkt — so mistekur tað seg stórliga.

Hvørki Føroyat. ella nakar skal billa sær inn, at tey skulu fáa tað gleði, at tann sosialistiska rørslan skal maktast burtur, hvørki á Tvøroyri ella nakra aðra staðni kring landið.

Men hon skal tvørturímóti stimbrast og sigra — sosialisman hitt heitasta av øllum. D. S.

málið hevði einki við peningavaldið at gera, men heldur var ein sosialur spurningur. Tað kann móguliga vera mikið rætt í tí, men hesir menn høvdu varhugan av, at um tað nú eydnaðist fjøldini at fáa sín vilja ígjøgnum í hesum máli, ja, hvussu lætt kundi tað tá ikki henda, at fjøldin eisini fekk eyguni upp fyri, at tað eisini ber til at vinna á peningavaldinum bert ein stendur saman í sterkari fylking. Tað var hetta hesir flokkar ræðust. — Tí máttu teir fáa sprongt hana og forðað fyri, at ynski og krøv hennara vórðu framd. Tað eru mangir leikir í longum talvi, og vit finga at siggja og royna, hvussu snildislaga teir leikaðu, ja, mangt og margt, ið teir hava úti í hesum máli, vildu fólk flest nevnt skálkabregd, um tað var talan um óvitar, men tað er nú einaferð landsins kosnu menn, so neyðugt er at brúka vakrari orðafelli, sjálvt í orðgongu móti hesi øgiliga »korrupsión« — hesum óhugnaliga saman- og dupultspæli millum hesar menn og hesar flokkar.

Aðalvápn hesa flokka og bløð teirra er at kalla á fávitskuna í fólkinum. — Sum eitrandi ormar ringja teir seg um fólkasálina og fólkahugsanina. Tað ræður um at krypla hana. Hin sunna fólkahugsanin vil við andstygd venda sær Framh. á 4. s.